FINGRID

17.7.2022

The following document has been digitally signed. Information of signers and documents

Document

Filename	Checksum
2022-07-19 Eduskunnan talousvaliokunta - ajankohtainen energiapolitiikan tilanne Euroopassa - O 12-2022.pdf	6bc89508a12c7bcda3c6f57286f884bf7cd0535607f982c443310afdf3aedab5fc1e5188bde6fb46218782286264306fcb4f93eac2232233aa2b0840bfa5280b

Signed by:

Name	Company	Date
Asta Helena Sihvonen-Punkka	Fingrid Oyj	15.7.2022

Authentication method: email, SMS-authentication
Signing method: Genericoidc

Name	Company	Date
Tuomas Rauhala	Fingrid Oyj	17.7.2022

Authentication method: email, SMS-authentication
Signing method: Genericoidc

Using the link below, you can verify the authenticity of the file

When a process has been started strong hash(SHA-512) has been calculated of all of the documents which belongs to the process. With verify link you can ensure that document you are holding is the same which has been attached to the process at first point.

https://sign.fingrid.fi/verify.cgi?link=X7qjNR06CMUbvrrdGSh5BFemdli65LrWwgL9HmAbDMwHd9WRAi

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 19.7.2022 klo 12:00 / O 13/2022 vp

O 13/2022 vp Ajankohtainen energiapolitiikan tilanne EU:ssa ja Suomessa

Fingrid Oyj (jäljempänä Fingrid) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi energiapolitiikan tilanteesta EU:ssa ja Suomessa, ja erityisesti ajankohtaisesta energiamarkkinoiden tilanteesta ja sen vaikutuksista energian hintoihin ja saatavuuteen. Fingridin lausunto käsittelee erityisesti energiamarkkinoiden ja geopoliittisen tilanteen vaikutuksia sähkön saatavuuteen.

Sähkön riittävyyden suhteen Suomi ei ole ollut viime vuosina omavarainen, vaan erityisen kylmien talvijaksojen aikana Suomi on ollut riippuvainen naapurimaista tuotavasta sähköstä. Naapurimaista tuodun sähkön osuus on vaihdellut viidestä – aina kahteenkymmeneen prosenttiin riippuen kulloisesta sähkönkäyttötilanteesta, mutta myös vallitsevasta sähkön markkinatilanteesta. Vuoden 2022 aikana tilanteen oli määrä parantua merkittävästi Olkiluoto 3 ydinvoimalaitoksen käyttöönoton sekä järjestelmään kytkettävän uuden tuulivoimatuotannon myötä. Venäjän hyökkäyssodasta johtuen tulevan talven 2022–23 tilanne tulee kuitenkin olemaan monin tavoin poikkeuksellinen. Venäjän hyökkäyssota aiheuttaa epävarmuuksia sähkön riittävyyteen kaikkialla Euroopassa.

Vuonna 2021 Venäjältä tuotiin Suomeen 9,1 TWh sähköä, mikä vastaa noin 10 prosenttia Suomen sähkönkulutuksesta. Toisaalta vuonna 2020 Venäjän tuonti vastasi vain noin neljää prosenttia Suomen sähkönkulutuksesta. Viime vuonna sähköä tuotiin Venäjältä Suomeen edellisvuotta enemmän pohjoismaisen sähkön edellisvuotta huomattavasti korkeammasta hinnasta johtuen.

Sähkön tuonti Venäjältä Suomeen loppui toukokuussa 2022 ja sen myötä Suomen ja Venäjän välistä 1 400 megawatin rajasiirtokapasiteettia ei ole käytetty sähkön tuontiin Venäjältä Suomeen. Sähkön tuonti Venäjältä Baltian maihin on myös käytännössä lähes loppunut, millä voi olla tulevan syksyn ja talven aikana vaikutuksia sähkön tuontimahdollisuuksiin Baltiasta Suomeen.

Suurin vaikutus sodalla on ollut maakaasun saatavuuteen ja hintaan. Maakaasun tuonti Venäjältä Suomeen loppui toukokuussa 2022. Jo viime syksystä lähtien maakaasun markkinahinta nousi merkittävästi ja vaikutti sähkön hintaa nostavasti erityisesti suhteellisen paljon maakaasua sähkön tuotannossa käyttävässä Saksassa ja sitä kautta myös muualla yhteisillä eurooppalaisilla sähkömarkkinoilla mukaan lukien Suomessa. Suomen sähkön tuotannon ja kulutuksen kannalta olennaista on myös muiden keskeisten polttoaineiden, kuten biomassan ja öljyn saatavuus. Niiden saatavuuden merkitystä sähkön riittävyyden kannalta selvitetään parhaillaan ja tarkempaa tietoa vaikutuksista on todennäköisesti saatavilla loppukesästä.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Huolimatta Venäjän tilanteen aiheuttamasta epävakaudesta energiamarkkinoilla leutoina talvina sähköpulan todennäköisyys Suomessa on silti lähtökohtaisesti pieni. Suomen sähkön huippukulutus on korkeimmillaan arviolta 15 100 megawattia hyvin kylmänä talvipäivänä, mutta käytännössä huippukulutus on vuosien 2007-2022 aikana vaihdellut 12 500 megawatin ja 15 000 megawatin välillä. Keskiarvona huippukulutus on ollut samalla ajanjaksolla noin 14 000 megawattia.

Talven sääolosuhteiden lisäksi sähkön riittävyyden kannalta keskeinen vaikutus on tuotantotehon saatavuudella ja luotettavuudella sekä rajasiirtoyhteyksien täysimääräisellä käytettävyydellä. Tulevana talvena erityisesti Olkiluoto 3:n tuotantotehon saatavuuden ja luotettavuuden merkitys korostuu, mutta huomionarviosta on myös se, että myös laitoksen koekäyttöjaksolla tuottama teho parantaa merkittävällä tavalla sähkön riittävyyttä. Kaupalliseen käyttöön laitoksen odotetaan tulevan joulukuun alkupuolella.

Markkinat ja sähkön hinta ohjaavat sähkönkulutusta. Sähkön riittävyyden kannalta olennaista on se, että sähkön korkea hinta varmistaa kaiken käytettävissä olevan tuotantokapasiteetin osallistumisen markkinoille. Erittäin korkeat hinnat saattavat vähentää kulutusta erityisesti sähköintensiivisessä teollisuudessa suurimpien hintahuippujen aikana. Tämä voi helpottaa tilannetta sähkön riittävyyden näkökulmasta.

Sähkön riittävyyden kannalta olennaista on myös se, että sähkön käyttäjät pystyisivät huomioimaan mahdolliset sähköpulaan liittyvät ennakkovaroitukset mahdollisuuksiensa mukaan. Tällä voi olla keskeinen merkitys, jotta sähkön riittävyyden varmistamiseksi viimeisenä keinona toteutettava ei-kriittisen kulutuksen irtikytkentä voidaan välttää. Sähkön käyttäjien tietoisuutta toiminnasta ennakkovaroituksiin liittyen ja sähköpulan aikana on lisättävä aktiivisella viestinnällä, jota toteutetaan yhteistyössä eri viranomaisten kesken.

Suomen rajasiirtoyhteydet ovat toimineet viimeisten vuosien aikana erittäin luotettavasti, ja niiden merkitys on keskeinen myös tulevana talvena. Erityisesti Pohjoismaiden ja Itämeren alueen tiiviin yhteistyön avulla on tärkeää varmistaa tilannekuva sähkön riittävyydestä. Alueellinen yhteistyö ja koordinaatio ovat ensiarvoisen tärkeitä sujuvan operatiivisen toiminnan varmistamiseksi mahdollisten niukkuustilanteiden aikana. Kesäkuun 2022 lopussa pidetyssä säännönmukaisessa Itämeren alueen kantaverkkoyhtiöiden Baltic Sea Leaders –kokouksessa Pohjoismaiden, Baltian, Saksan ja Puolan kantaverkkoyhtiöt käsittelivät erityisesti sähkön riittävyyttä ja sopivat yhteistyön tiivistämisestä ja sähkön riittävyyttä koskevan analyysin teosta ensi talven osalta.

Fingrid on viime vuosien aikana tehnyt tiivistä yhteistyötä ja harjoitellut säännöllisesti eri sidosryhmien (erityisesti viranomaiset, jakeluverkkoyhtiöt, kunta-alan toimijat) kanssa toimintaa, koordinaatiota ja viestintää erityisesti sähkön saatavuuteen liittyvissä poikkeustilanteissa. Keväästä lähtien sähkön riittävyyteen liittyviä selvityksiä, toimenpiteitä ja tilannekuvaa on edistetty ja ylläpidetty tiiviissä yhteistyössä viranomaisten (TEM, EV, HVK, Motiva) ja kantaverkkoyhtiö Fingridin kesken.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj

Asta Sihvonen-Punkka
johtaja, markkinat

Tuomas Rauhala
johtaja, voimajärjestelmän käyttö

LIITE: Esitysmateriaali ”2022-07-19 Sähkön riittävyys - Talousvaliokunta – Fingrid.pptx”.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi